

A Judáš Iškariotský, jeden z tých dvanástich, odišiel k najvyšším kňazom, aby im ho zradil.

Marek 14:10

A v prvý deň nekvasených chlebov, keď zabíjavalí baránka, povedali mu jeho učeníci:

Kde chceš, aby sme odídúc pripravili, aby si jedol baránka?

Marek 14:12

Na úvod poznámky redakcie k židovskému kalendáru a počítania času: Podľa židovského počítania denného času, deň začínal nocou - najprv bola

noc

(tma; tmavá časť dňa) a potom

deň

(svetlo; svetlá časť dňa). Židovský deň (rozumej

noc

/tmu a

deň

/svetlo dohromady) začínal večerom, západom slnka a končil o 24 hodín neskôr, teda

nasledujúcim západom slnka. Noc trvala 12 hodín a udalosti v noci sa počítali podľa nočných stráží, ktoré boli tri a pri jarnej a jesennej rovnodennosti trvali po štyri hodiny.

Podľa židovského počítania dňa, *deň* (svetlá časť dňa) sa počítal od východu slnka. Keď vyšlo slnko, bolo ráno toho istého dňa a *deň* trval 12 hodín (pri rovnodennosti). Čiže pri východe slnka bolo ráno a nula hodín *dňa* (svetlej časti dňa) alebo 12 hodín z celého 24-hodinového dňa (takto je to pri jarnej a jesennej rovnodennosti).

Rimania mali štyri nočné stráže, židia len tri. Jedna rímska nočná stráž pri jarnej a jesennej rovnodennosti trvala len tri hodiny. Preto počítanie času podľa nočných stráží treba rozlíšiť podľa toho, či sa hovorí o rímskych alebo židovských nočných strážach.

Podľa nášho počítania dňa začína deň prvou sekundou po polnoci a končí nasledujúcou polnocou. Môžeme povedať, že ak podľa nášho počítania je piatok a 15,00 hod., podľa židovského počítania je to 9. hodina *dňa*, svetlej časti dňa piatku. Ak podľa nášho počítania je piatok a povedzme 20,00 hod., podľa židovského počítania sú to už 2 hodiny nasledujúceho dňa, teda soboty (sabat).

Mesiace *nisan* sa pôvodne menoval *abib*. Tak je nazvaný aj v Mojžišových knihách (pozri 2. Mojžišova 23:1-44; 3. Mojžišova 9:1-14, 28:16-25; 5. Mojžišova 16:1-16): „*Ostrihať budeš mesiac abib, aby si slávil Veľkú noc Hospodinovi, svojmu Bohu, lebo v mesiaci abibe ťa vyviedol Hospodin, tvoj Boh, z Egypta, v noci.*“ (5. Mojžišova 16:1). Mesiac *abib* v dobe Mojžiša bol prvým mesiacom roka. K tejto zmene pomenovania došlo pravdepodobne po babylónskom zajatí. (*Koniec redakčnej poznámky*).

Vstupujeme do 14. kapitoly Evanjelia podľa Marka, do textu veršov 12 až 26. Je to text, ktorý je jedným z najmocnejších v Evanjeliu podľa Marka, a predsa je skrytý telesným očiam. Môže sa nám zdať, že ho veľmi dobre poznáme a rozumieme mu. Musíme byť ale veľmi opatrní v prístupe k textom, o ktorých si myslíme, že ich už dobre poznáme, aby nebolo v nás vedomie, že tým, že text už poznáme, nič nové pre nás v ňom už nie je. Našou najväčšou potrebou totiž je tieto najjasnejšie texty mať Svätým Duchom aplikované do svojich životov.

Text 12. verša nás privádza do prvého dňa nekvasených chlebov, keď zabíjali baránka. Je to 14. deň mesiaca *nisan*. Sme asi v roku 30 n. l. a podľa nášho kalendára niekde v apríli. Vieme, že Pán Ježiš Kristus sa narodil asi 4 roky, alebo trochu viac, pred začiatkom nášho letopočtu a zomrel asi v roku 30 n. l. Nachádzame sa v období, v ktorom mysle ľudí, žijúcich v tej dobe v Izraeli, boli pri veľkonočnom baránkovi. Baránok, vyslobodenie a Egypt – to bola téma týchto dní. V synagógach sa dva i viac týždňov pred dňom paschy kázala téma Veľkej noci a baránka. Ide sa sláviť Pascha a po nej bude nasledovať 7-dňová slávnosť nekvasených chlebov. Nášho Pána sa učeníci pýtali: „*Kde chceš, aby sme, odídúc pripravili, aby si jedol baránka?*“ A vtedy poslal dvoch zo svojich učeníkov a povedal im: „Chodte do mesta.“

Text veršov 12 až 26 môžeme rozdeliť do troch častí, ktoré opisujú tri udalosti. Prvá časť od verša 12 po verš 17. uvádza *prvú udalosť*: Pán Ježiš Kristus určuje miesto pre jedenie veľkonočného baránka a svojim učeníkom hovorí: „Veľmi som si žiadal s vami jesť veľkonočného baránka.“ Z toho usudzujeme, že táto večera je pre neho veľmi dôležitá.

Druhá časť je od verša 18 po verš 21 – v nich je opísaná prvá z dvoch udalostí, ktoré sa počas tejto večere udejú. V týchto veršoch sa hovorí o zrade, ktorá sa mala vykonať. *Druhá udalosť*: zrada.

Tretia časť je od verša 22 po verš 26. Na tejto večeri Pán Ježiš Kristus ustanovil Večeru Pánovu. *Tretia udalosť*: ustanovenie Večere Pánovej ako prejavu Kristovej lásky k nám.

Ďalšie, čo si potrebujeme uvedomiť, je, že text, hoci je daný chronologicky, neobsahuje všetko, čo sa v ten večer udialo. Marek vybral tieto tri udalosti (témy), a preto budeme sledovať tieto tri témy. Ak si otvoríme Lukášovo evanjelium, zistíme, že nie je usporiadané chronologicky, lebo Lukáš učil Teofila rôzne veci a potreboval ich pre lepšie didaktické účely usporiadať inak ako Marek, preto nás nemá zmiastť, keď veci a udalosti nie sú usporiadané chronologicky.

Najprv sa sústredíme na prípravu večere, na 14. deň mesiaca nisan a večere, ktorá nasledovala, keď nastal večer a prišiel 15. deň mesiaca nisan. Je očividné, že 15-ho bola polovica mesiaca a Mesiac bol v splne. Vieme, že na večer tohto dňa bol daný príkaz jesť veľkonočného baránka.

V týchto dňoch bolo v Jeruzaleme obrovské množstvo ľudí, a kto môže, prenajíma svoj dom. Ľudia sa chystajú jesť veľkonočného baránka. Prax bola taká, že baranček sa predtým kúpil a práve 14. dňa mesiaca nisan, to ráno, keď Ježiš posielal svojich učeníkov, aby pripravili hod baránka, jeho učeníci odchádzajú do mesta, aby ho pripravili.

Pán Ježiš im hovorí: „*Stretne sa s vami človek, ktorý ponesie krčah vody. Chodte za ním a kdekoľvek vojde, povedzte domácomu pánovi: Učiteľ ti odkazuje, kde je tá jedáleň, kde mám jesť baránka so svojimi učeníkmi? A on vám ukáže veľkú vrchnú dvoranu, očalúnenú a hotovú. Tam nám pripravte.*“ (verše 13 až 15). Jeho učeníci vyšli, prišli do mesta, našli všetko tak, ako im Pán Ježiš povedal a pripravili baránka. Prečo Marek spomína túto udalosť? Možná odpoveď je: Pravdepodobne sa dopredu dohodol s domácim pánom v tomto dome jesť večeru.

Ale Pán Ježiš po večeri povedal: „Vstaňme, poďme odtiaľto!“, pretože vedel, že toto sa ide udiť. A teda vojaci prišli a na hrmost sa asi zobudil Marek a bežal v pyžame do Getsemanskej záhrady pozrieť sa, čo sa deje. Vojaci v dome Markovho otca nikoho nenašli a Judáš si spomenul na Getsemanskú záhradu, že tam Pán so svojimi učeníkmi chodieval. Išli teda tiež do Getsemanskej záhrady, kde nakoniec Pána Ježiša aj zajali. Takto to mohlo byť.

Dôležité je, že Pán Ježiš dáva učeníkom pokyny, kam majú ísť a ako postupovať pri príprave večere.

Máme tu teda baránka, ktorého Peter s Jánom berú a ktorého ako zástupcovia tejto rodiny (alebo tohto spoločenstva) majú obetovať. Doobeda zabezpečia a pripravia miestnosť, zoberú barančeka a idú hore do chrámu. Stretávajú zástupy pútnikov, ktorí prichádzajú z celej krajiny, ktorí prinášajú barančekov, ktorých idú práve obetovať. Spievajú sa pútnické žalmy. Spieva sa Egyptský hallel (židovský chválospev), čo sú žalmy 113 až 118.

V týchto učeníkoch je niečo, čo nie je v ostatných ľuďoch - ich srdce je smutné, ako píše Ján. Ich srdce je smutné, pretože títo učenici, ako je napísané, našli všetko tak, ako im Pán povedal a cez zázrak, ktorý Pán urobil tým, že im povedal, kde koho stretnú, a že tam a tam prídu, si uvedomujú, že On má veci pod kontrolou. Ale nielen že má všetko pod kontrolou, ale že to, čo Pán povedal o sebe, sa naozaj aj plní. Toto je veľmi dôležité: Čo Pán povie, to sa naozaj plní.

A oni vidia, že to, čo Kristus povedal, sa plní do najmenších detailov - našli všetko tak, ako povedal. Čo musia títo učenici cítiť, keď niekoľkokrát a opakovane počuli: „Syn človeka musí byť vydaný do rúk zákonníkov a najvyšších kňazov, odsúdia Ho a zabijú, tretieho dňa vstane z mŕtvych.“

Baranček je zarezaný, krv je vyliata, prinesená na oltár a ostáva očistenie baránka. Baranček je pripravený a Peter a Ján ho zoberú a odnášajú na veľkonočné slávenie. Vracajú sa do určeného domu. Na stôl sa musí nachystať nekvasený chlieb, trpké byliny a ocot. Dostávame sa do verša 17, v ktorom je napísané: „*Potom večer prišiel s dvadástimi.*“ Obetovanie a príprava museli skončiť do konca 14. dňa, do večera, kedy slnko začína zapadať.

Pascha prebiehala obvyklým spôsobom. Urobme si krátky exkurz o pasche. Pri slávení paschy (sederovej večeri) sú dôležité 4 kalichy, z ktorých sa pije. Kalichy symbolizujú Božie zaslúbenia dané Mojžišovi pri jeho povolaní vyslobodiť Izraelcov z Egypta, ako sú zapísané v knihe Exodus, v 6. kapitole, vo veršoch 6 a 7

Zrada je vec srdca. Zrada vychádza zo samotnej hĺbky Judášovho srdca, ktoré je od istého okamihu v nenávisťnom nastavení voči Kristovi. Judáš bezpochyby videl Krista atraktívneho, ale pravdepodobne čakal, že sa stane Mesiášom pozemským, a on bude kraľovať s Ním. Očakával pravdepodobne, že Kristus pomôže jeho cieľu byť možno bohatý. V Jánovi je napísané, že mal pokladničku, dokonca z nej kradol, a že miloval peniaze. Pavol píše, že koreňom všetkého zla je milovanie peňazí. V Judášovi nezostáva láska ku Kristovi, ale iná túžba a Kristus je len prostriedok k dosiahnutiu jeho cieľa. A to je prostredie, v ktorom prichádza zrada. Ak stratíme všetko, po čom najviac túžime a ostane nám Kristus, sme na dobrej pôde. Ale ak prideme do bodu, v ktorom nám povedia: „Keď chceš Krista, stratíš toto alebo toto“, a my sa radšej vzdáme Krista než toho ostatného, sme v pozícii zrady a sme v pozícii, kedy sa ukážeme v pravom svetle - čo v nás je. Takže ako sa to udialo u Judáša?

Aké je z toho poučenie pre nás? V prvom rade si všimnime, ako reagujú učenici. Jeden za druhým sa pýtajú. Verím, že s tým nezačal Judáš. Pýtajú sa, rmútia sa a hovoria. Čo to znamená, že sa rmútia a hovoria? Hovorí to o ich znovuzrodenej prirodzenosti. Nová prirodzenosť, nový život, keď je daný, je si človek vedomý toho, že je totálne závislý na Božej milosti. Je si vedomý toho, čo je v jeho srdci. Som presvedčený, že Judáš sa spýtal to isté ako ostatní len z pokrytectva, aby nevyznel inak ako ostatní. *A či som to ja, pane?* Skúmaj sa, aký je tvoj vzťah ku Kristovi! Si úprimný, si priamy, alebo si pripravený Ho predať, keď na to príde?

Preto, keď prichádzame k Večeri Pánovej, musíme mať na mysli: Kristus dáva sám seba za mňa - a to máme dnes v tomto texte vidieť a prijať očami viery. Večera Pánova pripomína realitu: Kristus dáva sám seba za mňa. On dáva celý svoj život, všetko, čím je, svoje telo a svoju krv za mňa. On je ten dobrý Pastier. Všetko dáva za mňa ako Baránok Boží.

To je úžasná pravda: Kristus sa dáva za mňa! Rozmýšľajme nad tým chvíľu! Kristus sa dáva za mňa, On ma musí milovať. Peter a Ján už majú v súvislosti s barančekom v mysli: Všetky tie predpovede sa týkajú priamo nás. My sme tí, ktorých On miluje. My sme tí, za ktorých On ide zomierať.

Nová zmluva sa podľa prorokov prejaví tým, že títo ľudia dostanú nové srdcia. Budú napojení do novozmluvnej komunity. Budú poznať Boha. Nikto nebude hovoriť blížnemu „Poznaj Boha!“, lebo oni Boha poznajú. Každý, kto je v Novej zmluve, vie povedať: „Nemám dokonalé poznanie, ale viem, že On je mojím Bohom, On je mojím Spasiteľom.“ Je to skúsenostné, hlbšie prežité poznanie, ktoré v Starej zmluve bolo veľmi zriedkavé.

Kto uverí v Krista, patrí medzi Jeho ľud: „*a budem im Bohom a oni mi budú ľuďom.*“ Je to sľub novej zmluvy. A Zjavenie Jána hovorí, že tento sľub dostáva svoje plné vyjadrenie až na konci vekov, keď príde nové nebo a nová zem: „

A počul som veľký hlas od trónu z neba, ktorý hovoril: Hľa, stán Boží s ľuďmi, a bude bývať s nimi, a oni budú jeho ľuďom, a on, Boh, bude s nimi a bude ich Bohom.

“ (Zjavenie 21:3).

Ber Pána Ježiša Krista ako toho, ktorý sa vydal za teba. Veríš tomu opravdivo? Nikdy nepochybuj o tom, že On ťa miluje. Očakávaj na ten deň, keď budeš s Ním.

Niečo pre tých, ktorí ešte neprišli ku Kristovi (možno váhajú). Čo je lepšie na tomto svete ako takáto zmluva? Čo je lepšie ako mať Pastiera, ktorý kladie život za ovce? Čo je lepšie ako krv, ktorá očisťuje tvoj život? Začo to zameníš? Čo ti je prednejšie? Je to svet? Je to láska k peniazom? Ku kariére? Sebecko? Snaha, rozhodovať si v živote sám a nepodriaďiť sa Pánovi? Čo je lepšie ako mať Krista, ktorý takto miluje? Nielen učeníkov, ale aj všetkých ostatných, ktorí kedy v Neho uveria. Kiež by dnes bol ten deň, kedy by si k Nemu prišiel a kedy by si v Neho uveril.